

tigt er det, at Eleverne lærer paa rette Maade at benytte de henved 20 Frøbelske Beskæftigelsesmidler, lige som ogsaa det store Antal Smaasange og Sanglege, der findes, — for at de senere i deres Stillinger paa en forstandig og fornøjelig Maade kan underholde og beskæftige Smaabørn. Fremdeles vil der blive Lejlighed til at lære en lille Smule praktisk Havebrug, idet hvert Børnehavsbarn har sin egen lille Have, og nogen kyndig Hjælp og Vejledning maa der til, om Barnet skal se Resultater og faa Glæde af sit Arbejde. Efter endt Børnehavetid gør Barnepigeeleverne Lokale rent; 3 Eftermiddage om Ugen samles de saa atter et Par Timer til Undervisning; særlig stor Vægt lægges der paa Haandarbejdsundervisning, Eleverne skal i Aarets Løb lære Strømpestrikning (og -Beregning), Stopning, Lapning, Tilklipning af Børnetøj og Linnedsyning. Endvidere undervises der i praktisk Anvendelse af og Teori til Frøbels Beskæftigelsesmidler, Sundhedslære, specielt Børnepleje, Fortælling for smaa Børn, Tegning, og endelig — for saa vidt det kan naas — gennemgaas Grundtrækkene for Opdragelselæren.

Man vil se, at det ikke er saa ganske lidt, der skal læres i et Aar, men Eleverne har godt af at arbejde med Dampen oppe og at mærke, at det ikke er Leg og Løjer altsammen. Et lignende Antal Fag har ogsaa de i Udlandet bestaaende Barnepigeskoler optaget, og for saa vidt arbejder jeg — i alt Fald delvis — efter den ved „Frøbelstiftung“ i Dresden anvendte Plan. Men den sidste Tids Begivenheder her hjemme har vist mig; at der ved en saadan Ordning af Tjenestepigeskoler fremdeles vil komme til at mangle en vigtig Faktor i de unges Uddannelse. Det er af allerstørste Betydning, at Eleverne grundigt og praktisk lærer ikke saa lidt Husgerning, Vadske o. lign. — ja, at de endog lærer, hvad det overhovedet er at „tjene“, og det kan kun yderst mangelfuldt læres dem i en Skole. Heller ikke en Anstalt, — eller hvad man vilde kalde det — hvor Eleverne blev anbragte i Lærearebet; og hvor de maatte udføre alt Arbejdet, vilde rigtig kunne lære dem det i den egentligste Betydning af Ordet. Selv om det var muligt at skaffe Penge til Veje (hvad det næppe vilde være), til at drive en saadan Anstalt, saa vilde det ikke være heldigt for de unge Piger et helt Aar at opholde sig i Omgivelser, hvor saa at sige alt var til for deres Skyld, alt var lagt til rette for dem. Jeg kommer nu til den vanskeligste Side af Sagen; der er søgt — og hidtil ogsaa fundet gode Hjem her ude i Hellestrup, der har optaget Eleverne i Lærearebet; Hjemmene maa altsaa undvære Pigerne de 3 Formiddage og 3 Eftermiddage om Ugen, paa hvilke Undervisningen foregaar; den øvrige Tid tilhører de Hjem, i hvilke Eleverne opholder sig. De tager Del i al Husgerning, Vadske, Haandgerning, og — er der smaa Børn, beskæftiger de disse. Selvfølgelig faar Pigerne ingen Løn, men giver heller intet. Om dette Forsøg med Barnepigeelevernes Anbringelse i Hjemmene vil kunne gennemføres ogsaa i Fremtiden, — det maa først vise sig; foreløbig ser jeg i denne Tingenes Ordning en Hovedbetingelse for, at Barnepigeskolen overhovedet vil kunne tilfredsstille de Krav, med Hensyn til Elevernes Uddannelse, der maa stilles til den. To Gange om Aaret optages et Par nye Elever; de undervises altsaa i to Hold, fra Maj til Maj og fra November til November.

Man kunde maaske komme paa den Tanke, at en Undervisning som den oven for omtalte, særlig den teoretiske, kun vil kunne egne sig for Pigebørn med en vis Mængde Forbundskaber og med saadanne Forudsætninger, som kun i de sjældneste Tilfælde findes hos de Piger, der søger til Barnepigegerningen; i alt Fald, — vil man mene —, at kun særlig begavede Elever vil kunne komme i Betragtning, og at derfor en Del andre, der maaske ellers i flere Henseender var vel skikkede til Gerningen, maatte udelukkes. Dette er langt fra Tilfældet. Hele Undervisningen er anlagt saaledes, at der fuldt ud

tages Hensyn til Elevernes Udviklings- og Dannelsesstrin, og Formen for Undervisningen er yderst barnlig. Det, der først og fremmest ses efter, om en Pige egner sig til Barnepigeskolens Undervisning og den fremtidige Gerning i Almindelighed, er dette: om hun vil!

Vil hun bøje sig for dem, hun kommer til at staa under, vil hun samvittighedsfuldt gøre, hvad der fordrer af hende, vil hun med ærlig Vilje sætte sin egen Magelighed og Behagelighed til Side, fordi hun ved og forstaar, at hendes Kræfter tilhører de smaa, vil hun, kort sagt, arbejde paa sig selv, saa er der i hende Materiale til en god Barnepige.

Mange vil maaske synes, at det er store Fordringer at stille, og spørge, hvor findes der vel nu til Dags ret mange unge, der kan siges at besidde de Egenskaber, her fordres. Men læs de enkelte Punkter igennem igen, og man vil indse, at „mindre kan ikke gøre det!“

Imidlertid skal jeg indrømme, at om kun denne Villighed findes som Grundtræk i en Piges Væsen, maaske endnu ikke har faaet Lov til rigtig at udvikle sig, saa kan der herpaa bygges videre, naar hun blot retledes, og hertil er der den bedste Lejlighed i Barnepigeskolen.

Fremdeles maa der atter i denne Sammenhæng mindes om de Betingelser, en Barnepige bør eje, som jeg i Begyndelsen af Artiklen nærmere har omtalt.

Det sker nu, at Folk misforstaar Skolens Opgave; naar de læser Avertissementerne, hvori det bekendtgøres, at Elever optages, saa kan det høres, at de møder med et eller andet mindre heldigt Eksempel af en Datter, een, de maaske ikke rigtig har kunnet holde i Tømme i Hjemmet, eller een, der muligvis allerede har prøvet baade det ene og andet Arbejde, men intet Steds fundet sig til rette; og saa mener man, at ved en saadan Gerning som den, der læres i Barnepigeskolen, kunde det maaske lykkes at faa Pigebarnet til at se lidt mere alvorligt paa Livet, at lære hende at forstaa, at der er noget, der hedder Ansvar, o. s. fr. Dette kunde være meget godt og rigtigt, hvis ikke Skolen arbejdede med det Maal for Øje at sende brugbare, forstandige Barnepiger ud i Livet, — og dertil er jo de bedste ikke for gode!

Foreløbig er det — og vil det vel endnu i nogen Tid være unge Piger — for største Delen udgaaede fra fattige Hjem, der søger Pladser som Barnepiger; dette er der taget Hensyn til, idet ikke blot, som før nævnt, Ophold og Kost i Lærearebet er frit, men ligeledes Undervisning og Materiale. Imidlertid udelukker det ikke, at der kan arbejdes henimod, at ogsaa velstillede, dannede unge Piger skulde tage Barnepigens Gerning op, blive en Støtte for de mange Mødre, der ikke ene kan overkomme det Arbejde og den Møje, der vokser med Børneflokkene. Og lad os saa haabe, at den Tid ikke mere maa være alt for fjern, da vi maa faa Øjnene op for, at det ikke gaar an, at Mødrene staa tilbage for de uddannede Barnepiger, er mere uforstandige og uvillende end disse. Hvorfor er vi saa sene til at indse Nødvendigheden af, at Kvinderne i al Almindelighed, først og fremmest alle vordende Husmødre og Mødre, maa uddannes til deres Opgave som Opdragerinder?

Anna Wulff.

Fra Bøger og Blade.

Dansk Skoleforenings 13de Aarsberetning bringer — unægtelig noget sent, ellers som altid livfuldt og interessant — Meddelelser om Mødet paa Askov i Fjor. Hovedstykket er Seminarieforstander R. J. Holms indgaaende Skildring af Friderich Frøbels Liv og pædagogiske Betydning. Ogsaa Frøbels store Elev Fru von Marenholz Bülov og hendes Betydning for Børnehaven bliver omtalt med Forstaaelse og rigtig Vurdering. Fru Langballe, f. Dalgas, taler for Skoleundervisning i Husholdningslære,

Haandarbejde og Hygiejne. Sagen har i hende en lige saa aandsfuld som kyndig Forkæmper. Fru Charlotte Schrøder gaar endnu videre. Hun tager Ordet for en Husholdningsskole, som skal optage hele den 14—15aarige Piges Tid. Det er et meget vigtigt Spørgsmaal, Fru Schrøder har taget op. At der paa dette Tidspunkt af Barnets Liv vaagner nye Kræfter, er utvivlsomt, og selvfølgelig — om ikke almindelig anerkendt — er det, at der herved stilles nye Krav til Opdragelsen. Men at disse Krav bedst imødegaas ved udelukkende praktisk Arbejde, det synes dog ikke tilstrækkelig begrundet i denne lille Artikel, hvor varmt og overbevisende et Sprog den end fører. Der skal vist gøres adskillige „barnefysiologiske“ Studier, før vi kan tale med noget, der ligner Sikkerhed, om hvad dette vanskelige, men i visse Retninger ogsaa grundlæggende Tidspunkt fordrer af Opdrageren.

Den franske Forfatter M. Léopold la Cour har skrevet en interessant Bog om den store Revolutions Kvinder (Trois Femmes de la Révolution).

Ganske vist, siger han, var Kvindesagen kendt før den Tid; men først fra det Øjeblik, at der i det hele var Tale om Menneskerettigheder, kunde ogsaa Kvinderne stille bestemte Fordringer, som omfattede hele Kønnet. Først fra den Tid blev Bevægelsen folkelig.

De tre Heltinder, her skildres, Olympe Gauges, Thervigne de Méricourt og Rose Lacombe, blev alle haarne oppe af de usædvanlige politiske Begivenheder, forkælede af Folketoben, benyttede af Mændene indtil den Stund, da de blev besværlige. Da blev de forstødt af deres tidligere Fæller; den ene døde paa Skafottet, den anden paa Galehuset og den tredje i Fængslet.

Olympe de Gauges er uden Sammenligning den mest interessante, ligesom hun var den første, der forlangte af Revolutionsmændene, at de ogsaa skulde tænke paa Kvinderne.

Hun hørte ikke til de dydige Kvinder, og hun fulgte undertiden sine Instinkter saa blindt, at hun blev til Latter for Hoben; men hun havde et højt Sind og den varmeste Kærlighed til sit Folk, medens hendes Aand ikke veg tilbage for Baand eller Skranke. Dristigt var hendes Sprog — „Kvinden har Ret til at bestige Skafottet, og maa saa vel ogsaa kunne gaa op paa en Talerstol“, hed det i hendes Uafhængighedserklæring — og uforfærdet hendes Handlinger. Da Kongen var fængslet, forlangte hun at føre et Forsvar for denne Mand, der „har været en daarlig Konge, men fra det Øjeblik, han har mistet sin Titel, ophører at være skyldig overfor Republiken“. Denne Retfærdighedshandling havde nær kostet hende hendes Hoved; hun frelst det for den Gang ved en Kvikhed. Man havde grebet hende, en raa Person tog fat i hendes Haar og raabte: 20 Sous for Mademoiselle de Gauges' Hoved. Hun svarede rolig og blidt: Min Ven, jeg byder 30.

Bogen indeholder en Del hidtil utrykt, oplysende Stof og er skreven baade med Lærdom og med en brændende Kærlighed til Ret og Retfærdighed.

K. F.

Retfærdighed.

Ved den Fest, som Kristiania Lærerforening under Skolemødet afholdt paa Holmenkollen taltes bl. a. ogsaa for Finland. Frøken, Dr. phil., Maikki Eriberg takkede paa sit Lands Vegne. Hendes Ord har Bud til Kvinder i alle Lande. Hun sagde:

For de venlige, sympatiske ord, som her er blevet udtalt om Finland, vil jeg paa mine egne og landsmænds vegne faa udtale min hjerteligste tak. I kan vanskelig forstaa for en trøst, der ligger i bevidstheden om, at de bedste og ædleste i verden føler med os og billiger vor kamp. Det virker tilbage paa hele vor nation, fra den højest stillede embedsmand til den

fattige jordbruger, som gaar der med bøjet ryg bagom sin plog, og den udsultede arbejderhustru, som med angst tænker paa sine børns fremtid. Vi er saa lykkelige over at være her i det skønne, stolte Norge og indaande dets frihedsmættede luft. Norge er et af de lande, hvortil vi staa i den største taknemlighedsgæld for vækkende ord og ædle tanker. Og dette gælder ikke mindst os kvinder. Jeg skal her blot minde om en gave, som kom til os herfra for et par Aar siden. Det var Alvilde Prydz' Gunvor Thorsdatter. Den læstes og beundredes og fik vor sjæls inderste strenge til at vibere. Hvor stor og stærk og fri er ikke denne Gunvor, men tillige hvor mild og fuld af medfølelse. I hendes hjerte findes plads for hver fattig arbejder og hvert lidet barn. Hun er som et forbud paa et nyt samfund med nye ædle mennesker, dette ny samfund, som vi alle saa gerne drømmer om. Jeg ved, at mange af os kvinder har fundet, at den nuværende samfundsbygning lider af mange fejl og skævheder, og der findes farlige hul og revner. Ja mere, vi har ved nøjere granskning fundet, at det nuværende samfund er bygget paa et falsk fundament, paa vold- og magt-principet, det er sammenvæstet med blod og opretholdes ved kander og bajonetter. De sandheder, som forkyndes i vore skoler og kirker, skyves tilside, straks det kommer til det politiske omraade. Vi kvinder har ikke skabt disse forhold, men vi lider forfærdelig under deres tryk.

Men derfor maa vi rejse os med al vor kraft for at omdanne det og hjælpe til at bygge et nyt ætisk samfund, hvor kærlighedens og retfærdighedens begreb ikke bare er tomme fraser, „en lydende malm og en klingende hælde“, men de ledende principer, som maa gælde i det private som i det offentlige liv, i politiken og i diplomaten. Men hvor skal vi kvinder kunne formaa det? Ved at opdrage os selv og vore børn til etiske personligheder, ved i al vor gøren og laden aldrig at prutte med det rette. Lad os ikke følge massen af mænds eksempel, ti de gaar voldsvejene, men lad os fæste vore øjne paa de ædleste og bedste blandt dem, paa dem, som har kunnet overbevise ved sin personlige indsats i det godes tjeneste. Det fortælles om frimurerne, at de har et ord og løsen, ved hvis hjælp de straks kan kendes og bistaa hverandre. Lad os kvinder ha et saadant løsen, som forener os, som gør os stærke og solidariske, og lad det ord være: *retfærdighed*. Under det merke skal vi engang sejre og skabe et lykkeligere samfund.

Kvinden i Samfundet.

Naar Manden har een Herre over sig — Arbejdsgiveren —, har Kvinden to: Arbejdsgiveren og Ægtemanden. Desuden har hun tre Onder at kæmpe imod: *Alkoholismen*, der tager hendes Husbond fra hende, *Militarismen*, som berøver hende hendes Søn, og *Prostitutionen*, som lægger Snarer for hendes Datter.

Vandervælde.

Rettelse.

I forrige Nummer er følgende Trykfejl indløbne: I „Fra Kina“ er det ikke den danske Dame, der er „bleven stillet“ til vor Disposition, men nogle Breve er *blevne stillede* osv.

I Artiklen om de engelske Uniformer er det ikke disses reglementerede Levevis, men derimod deres Levetid, der er fastslaaet.

Kvindelig Fremskridtsforening

afholdt i Tirsdags den første af sine ugentlige Sammenkomster for denne Vinter. Fru Johanne Meyer fortalte om personlige Rejseindtryk fra Paris, hvor Fruen havde taget Del i den første af Sommerens tre Kvindekong-